

Nagyszékelyi Hírmondó

2014. október 12. Önkormányzati választások eredménye

A névjegyzékben lévő választópolgárok száma Nagyszékelyben 373, ebből 270 fő jelent meg.

Polgármester választás eredménye: Klubecz Istvánné 206 szavazatot (77,74%), Gergely Lajos 40 szavazatot (15,09%), Ács Sándor 19 szavazatot (7,17%) kapott.

Érvényes szavazólapok száma 265, érvénytelen 5.

Egyéni listás választás eredménye:

Bori Tamás 150, Horváth Irén 123, Hargita Péterné 118, Gázsó János 83, Vaszari Enikő 79, Lacza Ferenc 78, Ács Zoltánné 59, Csépai György 51, Szeder Jenő 51, Pere Sándor 42, Fésűs Róbert 31, Pádár Árpád 31, Németh Attila 25, Gyurcsovics József 24 szavazatot kapott.

Érvényes szavazólapok száma 263, érvénytelen 7.

Köszöntő

Gratulálok és köszöntöm községünk új vezetőségét. Klubecz Istvánnét polgármesterré történt megválasztása alkalmából, valamint Bori Tamást, Gázsó Jánost, Hargita Péternét és Horváth Irént a képviselő testület tagjait. Kívánom, hogy munkájukat odaadással, helytállással és a tudásuknak megfelelően magas szinten lássák el, mely sikereket és eredményeket hozzon számukra. Majd mindezek összessége javára váljon egész közösségünknek. Magánéletükhöz pedig reményteljes szép jövőt és sok boldogságot kívánok!

Tisztelettel: Hunfalvi

Felhívás

A falunapon eltűnt 2 db műanyag tálca és 1 db barna lapos tepsi, ami az iskolából és a konyháról nagyon hiányzik! Aki megtalálta, kérjük, hozza vissza!

Önkormányzat

Megemlékezés

1956-os megemlékezés lesz Nagyszékely központjában

2014. október 23-án, csütörtökön 19 órakor. Megtudhatjuk, hogyan látta két budapesti fiú 1956-ot. Találkozunk a kék ház melletti park emlékoszlopnál, ahol mécsest gyújtunk és megemlékezünk a forradalom és szabadságharc hőseiről.

Önkormányzat

Meghívó

Búcsúi bál lesz Nagyszékelyben
2014. október 25-én, szombaton 20 órától a kultúrházban.
Zenél Manzinger József.
Lesz rex és büfé. Belépés ingyenes!

Ismerjük meg egymást!

(Cikksorozat a régebben és újabban itt lakókról.)

Kérdéseinkre Schneider Jánosné Dóra néni válaszolt, aki a Pincehelyi u. első házában lakik a központnál.

1. *Mióta él itt Nagyszékelyen?* Születésem óta. Itt születtem 1932. október 14-én (lánykori nevem: Berg Mária Dorottya) Nagyszékelyben az akkori Kossuth L. u. 336. sz. alatti házban. Most a Kapitány Hilda háza.
2. *Honnan költözött ide?* A családunk a német Hessen tartományból jött ide az 1700-as években. Voltunk ott Hessenben, hogy megnézzünk honnan is származunk. Érdekes volt, hogy kint ugyanúgy beszélnek, olyan tájszólással, mint mi.
3. *Mivel foglalkozott régebben?* Mezőgazdaságban dolgoztam mindig. Jártam az erdészethez, az állami gazdaságba. Volt, hogy elmentem napszámba. Mindig dolgoztam, de általában itthon is volt munka, szőlő, kukorica.
4. *Meséljen kicsit a családjáról.* Nagyszüleim elmentek Amerikába, hogy tudjanak venni házat, meg építeni. Építettek is. Nagy családunk volt, emlékszem még a dédmamáékra. Voltunk mindig hatan, nyolcan is. Együtt voltunk a dédszülőkkel, nagyszülőkkel és a szüleimmel (Berg Jánossal és Reinhart Mária Dorottyával). Egész családunk a mezőgazdaságból élt. Ketten vagyunk testvérek. Öcsém Berg János Szekszárdon lakik. Jó volt a családunkban, nyugodt családunk volt. Nem volt veszekedés. Este a szüleim mindig megbeszélték a másnapi munkát, hogy mit akarnak dolgozni. Apámék elváltak, akkor már fiatalasszony voltam. Mindketten újrَاهázasodtak. Apámnak lett még 2 gyermeke, anyámnak is 4 gyermeke. Férjemet, Schneider Jánost már iskolás korom óta ismertem. Később szerettünk egymásba. Jó ember és nagyon nyugodt volt. Gyermeünk sajnos nem lett.
5. *Mit üzen a nagyszékelyi Hírmondó olvasóinak?*
Jól intézzék a dolgokat. Ne legyen veszekedés és gyűlölet, hanem szeressék egymást!

Légi permetezés

A Tolna Megyei Kormányhivatal Növény- és Talajvédelmi Igazgatósága lezárta a vizsgálatot a június 18-i légi permetezés kapcsán fellépő növénykárosodásról. A két évvel ezelőtti esethez hasonlóan a permetező tartályban lévő maradék vegyi anyag okozta az elsodródást, és a "csekély mértékű károkozást". A felelős elismerte a gondatlanságát, a hivatal pénzbírságot szabott ki rá.

Szeretnénk elkerülni azt, hogy a jövőben hasonló eset megismétlődhessen, ezért az Alapvető Emberi Jogok Biztosához (közismert nevén az ombudsmanhoz) fordultunk írásbeli panasszal. Külön kértük, hogy vizsgálják meg, hogy a légi permetezés kiadása nem ütközött-e a hatályos jogszabályba. Még várjuk a vizsgálat eredményét, de minden reményünk meg van rá, hogy a Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság a jövőben meggondoltabban jár majd el az engedélyek kiadásakor.

Sárközi Szilvia

500 éve halt meg a „tűzes trónon”

Makfalvi Dózsa György (Dálnok, 1470 körül, születése pontos dátuma nem maradt fent! – Temesvár, 1514. július 20.) a középkori Magyarország legnagyobb parasztfelkelésének, **az 1514. évi nagy parasztháborúnak vezetője és hadvezére idén 500 éve halt meg a "tűzes trónon"**.

Gyerekkorát Dálnokon töltötte testvéreivel, apja halála után Makfalvára került. Mindig a vitézi pálya vonzotta, apja nyomdokaiba akart lépni, így később katonának állt. Szapolyai János erdélyi vajda 1513-as török elleni hadjáratában már mint lovaskapitány vett részt. A hadjárat után győztes párviadalt vívott 1514. február 28-án a szpáhik vezérével, az epeirosi Alival. Monda szerint levágta a török páncéllal védett karját. Ezért a tettéért a király, II. Ulászló kétszeres zsold és aranylánc adományozása mellett, lovagrendbe emelte, falut ajándékozott neki, valamint engedélyezte, hogy a családi címerébe egy karddal levágott vérző kart illesszen.

Egy hónappal később Bakócz Tamás esztergomi érsek és szentszéki követ 1514. április 9-én kihirdette a törökök elleni keresztes hadjáratot elrendelő pápai bullát. És az érsek máig sem tisztázott körülmények között választotta Dózsát a keresztes hadsereg vezérévé.

Május közepére az országban mintegy 40 000 fős paraszti had gyűlt össze a vezetése alá. A magyar parasztháború vagy Dózsa György-féle parasztháború egy mindössze néhány hónapig tartó (1514. április - július), de annál véresebb megmozdulás volt Magyarország területén.

- 1514 május eleje első összetűzések a nemességgel Mezőtúrnál.
- 1514 május 23-án első összecsapások a nemesi és a paraszti csapatok között Apátfalva mellett.
- 1514 május 24-én következő ütközet Nagylaknál.
- 1514 június során a Maros mentén sikerül elfoglalniuk több várat a parasztoknak (Arad, Csája, Zádorlak, Világos, Lippány).
- 1514 június 1-jén sereg pesti egysége letette a fegyvert.
- 1514 június 21-én Dózsa testvére Gubacsnál - éppúgy mint a belőle kivált kisebb sereg Hevesnél - vereséget szenved.
- 1514 június 13-án Dózsa György megkezdi Temesvár ostromát.
- 1514 július 15-én felmentő sereg érkezik Szapolyai János vezetésével, ez a sereg szétveri a parasztcsapatokat, erre a csapatok letették a fegyvert. Dózsa György és testvére Dózsa Gergely fogságba esett.
- 1514 július végén Bihar ostromakor Lőrinc serege is megsemmisült.

A korabeli feljegyzések így írtak Dózsa György kivégzéséről: először is tűzes vassal megkoronázták, aztán még élve, meztelenül, lábainál fogva megkötözve saját katonái fogaikkal széttépték, és felfalták. A szeme láttára három darabra vágták öccsét, majd ezután a testet bitófára függesztették. A hiedelemmel ellentétben a trón, amelyre ültették nem volt tűzes, csupán a korona, amelyet fejére raktak.

A magyar népköltészetben Dózsa Györgyre és háborújára vonatkozó önálló dal vagy ballada nem maradt fenn. A kuruc szó azonban máig őrzi Dózsa György kereszteseinek emlékét. Emléke különösen szülőföldjén, a székelység körében eleven. Dálnokon ismerik szülőháza helyét, maradványait, tudnak kincséről is, amelyet itt rejtett el hatalmas rézüstökben. Roppant ereje a hagyomány szerint Toldi Miklóséhoz hasonlatos Temesváron ismerik kivégzésének helyét, beszélnek a kivégzése alkalmával történt csodáról, Szűz Mária megjelenéséről. Ennek emlékét kegykép, majd szobor örökítette meg. A Dózsa György kivégzésére használt vaskoronát is a kolozsvári levéltárban, majd az Erdélyi Múzeumban mutogatták, bár hitelessége bizonytalan. Alakja a hagyományban nemegyszer egybeolvad Mátyás királlyal vagy Rákócziéval.

Dózsa György személye a későbbi korokban az elnyomó nemesi hatalom elleni harc jelképévé vált. A mai magyar történetírás viszont egyre ellenségesebben foglalkozik Dózsa György szerepével. Ezek a Mohácsi vészért - a feudális anarchia helyett - már egyenesen a Dózsa-féle parasztfelkelést teszik felelőssé. Állításukat Hunyadi János túlnyomórészt paraszti seregének harci sikereivel indokolják.

Látnunk kell, hogy nem egy ok vezetett a felkeléshez. Mátyás király kitagadta a pápát, halála után nemzetiségi feszültségek léptek fel a végeken. Közvetlen kiváltó okok: a **szervezési hiányosságok, Bakócz visszakozása, a keresztes háború lefújására tett kísérletek, az ígért és várt német, svéd, lengyel, cseh lovagok elmaradása, a magyar nemesek ellenkezése és az akkor uralkodó viszonyok együttesen vezettek a felkelés kirobbanásához.**

Fábián Imre

Hol készítették először bort?

A görög monda szerint Kolhiszban virult az első szőlőtő, s innen terjedt el a Földközi-tenger partvidékén.

A bibliai elbeszélés szerint pedig Noé készített először bort a vízözön után, amikor kiszállt a bárkából. Az ősi legenda még arról is tud, hogy Noé bárkája az Ararát hegyén akadt fenn. A mondák nem járnak nagyon messze a valóságtól. Az ókori Kolhisz a Fekete-tenger mellett feküdt, s Arméniával volt határos; Örményországban van az Ararát hegye is.

Ezt állítja a monda, az igazság az, hogy a szőlő egyik őshazája valóban valahol Kis-Ázsiában keresendő, Örményországban, Azerbajdzsánban, Grúziában, Nyugat-Turkesztánban, ahol ma is vadon él. Tudományos neve *Vitis vinifera*. A Kaukázus-hegységben 1700 méter magasságig is előfordul, és 15-16 centiméter vastag vesszejével még a legmagasabb fák csúcsaira is felkapaszkodik. A szőlő egyik őshazája tehát Eurázsia. De a vadszőlő Európában is honos. Ez az úgynevezett *Vitis silvestris*. Kaukázusi rokonaitól csak a magja különbözik. A harmadik szőlőcsoport Amerikában virul.

A szőlő őshazáját tehát pontosan meghatározni nem tudjuk. Egy azonban bizonyos, hogy a szőlőtermesztés és a borkészítés valahol Európa és Ázsia határán kezdődött.

Hogy ki és mikor készítette az első bort, nem tudjuk. Ezt ugyanis nem lehet megállapítani. Valószínűleg nem egy helyütt jöttek rá a borkészítés lehetőségére. Tény az, hogy 4200 esztendővel ezelőtt már boroztak az emberek. Hammurabi, babilóniai király egy kőbe vésett rendelete fennmaradt, eszerint a kereskedőknek szigorúan megtiltja, hogy a bort a kiszabott árnál drágábban mérjék, és részeg embereket kiszolgáljanak. E rendelkezés megszegőit halállal büntették. Tudjuk, hogy az antik görögök megsózták a boraikat. A borba néha kősót tettek, vagy tengervizet töltöttek mellé. Esetleg ánizzsal, korianderrel, köménnyel vagy rózsalevelekkel fűszerezték.

Hazánkban valószínűleg a rómaiak telepítették az első tőkét a Dunántúlon. Később azonban császári rendeletek kivágásra ítélték az itáliai bornak konkurenciát csináló pannóniai szőlőtőkéket. Csak Probus császár engedélyezte újra a szőlőművelést Pannóniában.

Azóta megszakítatlan folyamat hazánk területén a szőlőművelés. A magyar szőlő és a magyar bor világszerte híres. Mathiász János kecskeméti szőlész nevét sokan ismerik. Ő egymaga körülbelül 180 új szőlőfajtát állított elő, köztük a Szőlőskertek királynőjét. Annál kevésbé ismert viszont Prelysz Mór kiváló magyar borkémikus, aki 1861-ben, Pasteurt is megelőzve felfedezte a hővel való csírátlanítást, a pasztörözés elvét. Rájött ugyanis arra, hogy a tokaji borok utóterjedése megakadályozható, ha légmentes térben 70-80 °-ra felhevítjük.

Eljött a szüret

Bár az idei év időjárása nem kedvezett a szőlőtermesztésnek, a szüreti felvonulást és mulatságot mégiscsak érdemes volt megrendezni, és részt venni rajta. Szépszámu közönség, igényes kínáló helyek, és jó hangulat jellemezte.

A régi korok vidéki emberének a szeptember végétől novemberig tartó időszak legfontosabb gazdasági, és egyben társadalmi eseménye a szüret volt. Mindig társas cselekményként tartották számon, ezért is kapcsolódott hozzá a nap végén ünneplés, táncos mulatság.

„Eljött a szüret.

Itt van.

Jó pohár mustot ittam.

Lepényt is ettem, édest,

igazi túrós bélest...”

Kányádi Sándor: Eljött a szüret (részlet)

A versnek még van folytatása, s remélhetőleg a nagyszékelyi szüreti szokásoknak is.

Kántorné Kiss Mária

Az újságot kiadja a Nagyszékely Község Önkormányzata, 7085-Nagyszékely, Tánacsics u. 11., Tel.: 74/408-393

Az újság interneten is elérhető a www.nagyszekely.hu honlapon

Az újság létrejöttét segítette: Bócsó Renáta, Hargita Péterné, Várkonyi Zoltán polgármester és az Önkormányzat dolgozói.

